

**Пропозиції Пенсійного фонду України
щодо проєкту Закону України “Про загальнообов’язкове
накопичувальне пенсійне забезпечення”,
внесеного народними депутатами України
Третяковою Г. М. та іншими
(реєстраційний номер 2683 від 27 грудня 2019 року)**

1. Пенсійний фонд України не підтримує законопроект у запропонованій редакції.

2. Законопроект передбачає запровадження з 1 січня 2021 року загальнообов’язкового накопичувального страхування шляхом прийняття нового законодавчого акту.

Положення законопроекту потребують доопрацювання в частині їх інкорпорованості до існуючої системи пенсійного забезпечення в Україні та недопущення суперечностей у її структурі.

Так, запропоновані у законопроекті зміни до Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” потребують доопрацювання у системному зв’язку із положеннями розділів I, III законопроекту з метою недопущення звуження законодавчо закріплених прав застрахованих осіб (учасників системи), а саме в частині закріплення принципу спрямування коштів до системи загальнообов’язкового накопичувального пенсійного забезпечення, права на отримання відповідних коштів із цієї системи, а також визначення видів виплат із цієї системи та уточнення визначення законодавства про загальнообов’язкове накопичувальне пенсійне забезпечення.

Запропоновані зміни до Закону України “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування” (далі - Закон) потребують системного перегляду з огляду на необхідність підвищенні якості адміністрування та дисципліни сплати єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування та внеску до системи загальнообов’язкового накопичувального пенсійного забезпечення (далі – накопичувальна система), скорочення шляху проходження сплачених коштів від представника до їх перерахування центральним адміністратором на рахунки Пенсійного казначейства та на рахунки авторизованих недержавних пенсійних фондів, а також недопущення прогалин та суперечностей у правозастосуванні окремих його положень.

З огляду на зазначене, незрозумілою є роль Пенсійного фонду у запропонованій законопроектом конструкції, що вбачає дублювання однакових функцій декількох суб’єктів, а також наділення його невластивими повноваженнями всупереч законодавству.

Потребують доопрацювання положення статті 24 розділу IV законопроекту з огляду на предмет регулювання пропонованої законопроектом редакції статті 12¹ Закону щодо функцій Пенсійного фонду у накопичувальній системі та пропонованої законопроектом редакції статті 9 Закону щодо порядку

відкриття рахунку Пенсійному фонду для зарахування внеску до накопичувальної системи. Також, пропонована законопроектом редакція статті 11¹ Закону, визначаючи перелік операцій із накопичувальними внесками, акумульованими на рахунках органів доходів і зборів, не передбачає врегулювання питання щодо здійснення операцій із накопичувальними внесками, акумульованими на рахунках Пенсійного фонду.

Положення пропонованої законопроектом редакції пунктів 1, 4 частини першої статті 4-1 Закону щодо визначення платниками накопичувального внеску фізичних осіб - підприємців є нечітким у контексті предметного регулювання вказаної статті та потребує доопрацювання з метою визначення обов'язковості участі у накопичувальній системі цієї категорії платників.

Потребують доопрацювання положення пропонованої законопроектом редакції частини дев'ятої статті 7 Закону щодо визначення базою нарахування накопичувальних внесків доходів учасника накопичувальної системи, на які нараховується єдиний внесок, що виходячи із змісту статті 1 Закону, обмежується сумою п'ятнадцять розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом.

Пропоновані зміни до частини двадцять сьомої статті 8 Закону щодо розподілу сум фінансових санкцій, застосованих до платників накопичувального внеску, залежно від розподілу єдиного внеску, потребують узгодження із загальною концепцією законопроекту щодо регулювання сплати внесків до накопичувальної системи.

Також не можна погодитись із пропозицією законопроекту до частини тридцять третьої статті 8 Закону, що всупереч визначених повноважень Пенсійного фонду України пропонує віднести до обов'язків правління Пенсійного фонду України затвердження порядку сплати накопичувальних внесків через установи банків.

Положення частини другої статті 20 законопроекту щодо ведення обліку платіжних представників Пенсійним фондом у складі Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, а також частини тринадцятої статті 71 законопроекту потребують узгодження із пропонованою законопроектом редакцією статті 16 Закону, в тому числі щодо недопущення дублювання відомостей реєстрів застрахованих осіб (учасників накопичувальної системи) та страхувальників (платіжних представників) та доповнення положеннями щодо практичної реалізації визначених норм.

Невизначеним є порядок виконання функцій центрального адміністратора Пенсійним фондом у випадку, зазначеному у частині другій статті 26 законопроекту.

Потребують доопрацювання положення законопроекту з метою їх узгодження з принципом зовнішньої та внутрішньої системності. Так, положення статті 19 розділу III законопроекту дублюють положення пропонованої законопроектом редакції частини восьмої статті 9 Закону та частини першої статті 11¹ Закону. У законопроекті не передбачений механізм передбаченої у пропонованій редакції частини тридцятьої статті 8 Закону норми

щодо зміни обраної особою ставки накопичувального внеску, зокрема, через відсутність строків (періодичності) обрання розміру ставки цього внеску. Зміни до частини другої статті 2, статті 5 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” передбачають множинність трактування поняття “солідарна система загальнообов’язкового державного пенсійного страхування”.

Конституційний Суд України неодноразово, зокрема, у рішеннях від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005, від 29 червня 2010 року № 17-рп/2010, від 22 грудня 2010 року № 23-рп/2010, від 11 жовтня 2011 року № 10-рп/2011 звертав увагу на те, що основним елементом принципу верховенства права, передбаченого статтею 8 Конституції України, є принцип правової визначеності, відповідно до якого юридичні норми мають бути чіткими, ясними і недвозначними, оскільки інше не може забезпечити їх однакове застосування та не виключає необмеженості трактування у правозастосовній практиці.

**Голова правління
Пенсійного фонду України**

«24» січня 2020 р.

 Є. КАПІНУС